

† VARSANFIE
ARHIEPISCOPUL RÂMNICULUI

Învierea Domnului – intrarea omului în
Împărăția lui Dumnezeu

Scrisoare pastorală la Sărbătoarea Învierii Domnului

Editura *Praxis* a Arhiepiscopiei Râmnicului
Râmnicu-Vâlcea - 2020

† VARSANUFIE
ARHIEPISCOPUL RÂMNICULUI

Învierea Domnului – intrarea omului în
Împărăția lui Dumnezeu

Scrisoare pastorală la Sărbătoarea
Învierii Domnului

Editura *Praxis*
a Arhiepiscopiei Râmnicului
Râmnicu-Vâlcea • 2020

Învierea Domnului – intrarea omului în Împărăția lui Dumnezeu

**Preacuviosului cin monahal, preacucernicului cler și preaiubiților
credincioși din cuprinsul Arhiepiscopiei Râmnicului,
Har, milă și pace de la Dumnezeu Tatăl, Fiul și Sfântul Duh,
iar de la noi părințești binecuvântări!**

Hristos a înviat!

„Părinte, voiesc ca, unde sunt Eu, să fie împreună cu Mine
și aceia pe care Mi i-ai dat, ca să vadă slava Mea pe care Mi-ai dat-o,
pentru că Tu M-ai iubit pe Mine mai înainte de întemeierea lumii”
(Ioan XVII, 24).

*Preacuvioși și preacucernici părinți,
Iubiți fii și fiice duhovnicești,*

Postul cel Mare a trecut, sufletele noastre bucurându-se
deja cu multă putere de rodul osteneții acestuia și anume de
învierea noastră din moartea păcatului, prin Învierea Domnului.
Postul a trecut și sărbătorea Învierii Domnului curând va trece,
însă Paștele cel veșnic, Paștile Domnului, nu va înceta niciodată,
rămânând pururea în noi și făcând ca sufletul nostru să rămână
în bucuria și veselie veșnică: „Acolo este sunetul celor ce

prăznuiesc și corul celor ce sărbătoresc și vederea luminii veșnice. Acolo este fericitul ospăț al lui Hristos, masa bogată a veșnicilor bunătăți și băutura nouă despre care zice Hristos: «Nu voi mai bea de acum din acest rod al viței, până ce nu-l voi bea cu voi, nou, în Împărăția Tatălui Meu» (*Matei XXVI, 29*)¹. Ne pregătim pentru Paștele trecător, doar în perspectiva dobândirii Paștelui cel veșnic, pentru trecerea noastră din moartea păcatului la viața întru Hristos Domnul Cel înviat din morți.

În *Epistola întâi către Corinteni*, Sfântul Apostol Pavel, apostolul neamurilor chemat de Hristos Domnul la misiunea apostolică prin Lumina Învierii, osândește pe cei ce tăgăduiesc ori pun la îndoială Învierea, părere pe care o aveau în acea vreme îndeosebi saducheii: „Iar dacă se propovăduiește că Hristos a înviat din morți, cum zic unii dintre voi că nu este înviere a morților? Dacă nu este înviere a morților, nici Hristos n-a înviat. Și dacă Hristos n-a înviat, zadarnică este atunci propovăduirea noastră, zadarnică este și credința voastră. Ne aflăm încă și martori mincinoși ai lui Dumnezeu, pentru că am mărturisit împotriva lui Dumnezeu că a înviat pe Hristos, pe Care nu L-a înviat, dacă deci morții nu înviază. Căci dacă morții nu înviază, nici Hristos n-a înviat. Iar dacă Hristos n-a înviat, zadarnică este credința voastră, sunteți încă în păcatele voastre; și atunci și cei ce au adormit în Hristos au pierit. Iar dacă nădăjduim în Hristos numai în viața aceasta, suntem mai de plâns decât toți oamenii. Dar acum Hristos a înviat din morți, fiind începătură a învierii

---

¹ SFÂNTUL TEODOR STUDITUL, „Cateheza 66: Paștele acesta este un chip pentru Paștele viitor și veșnic. Despre răbdare și bărbăție”, în *Catehezele mici*, traducere din limba greacă veche de Laura Enache, Editura Doxologia, Iași, 2018, p. 273.

celor adormiți” (*I Corinteni* XV, 12-20). Învierea Domnului nu a constituit doar un eveniment istoric, ci un eveniment ontologic și soteriologic, care a deschis neamului omenesc o nouă dimensiune, anume accesul la Împărăția lui Dumnezeu pe care o pierduse prin păcat. Învierea Mântuitorului Hristos este o înviere adusă pentru întreaga fire căzută, nu pentru propria-I Persoană, a Cuvântului lui Dumnezeu, neavând sens pentru Aceasta, El fiind Însuși Izvorul Vieții. Învierea este adusă pentru firea omenească și pentru întreaga lume căzută, prin căderea omului. Sfântul Simeon Noul Teolog, într-una din catehezele sale, explică lămurit cum Învierea lui Hristos este Învierea omului, cum este intrarea acestuia în veșnicie, prin asumarea Vieții Acestuia: „Dacă vrea cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie” (*Matei* XVI, 24). Astfel, Noul Teolog al Bisericii noastre scria: „Învierea lui Hristos este, deci, învierea noastră, a celor ce zăcem jos. Căci Acela, necăzând vreodată în păcat, precum este scris, nici schimbându-Se câtuși de puțin din slava Lui, cum va învia sau va fi slăvit cândva, Cel ce pururea este preaslăvit și rămâne mai presus de toată puterea și stăpânia? Învierea și slava lui Hristos, precum s-a spus, este slava noastră a celor ce zăceam jos, la pământ [...]. Învierea și slava lui Hristos reprezintă, însă, precum s-a spus, slava noastră, care are loc, se face arătată și văzută nouă prin Învierea Lui întru noi; căci însușindu-Și o dată (prin Întrupare) cele ale noastre, cele pe care le face întru noi Și le atribuie Lui Însuși. Învierea sufletului este, deci, unirea cu viața; căci așa cum trupul mort, dacă nu primește întru sine sufletul viu și nu se amestecă în chip neamestecat cu acesta, nu se spune că este și nu poate să fie viu dacă nu se unește în

chip negrăit și necontopit cu Dumnezeu, Care e cu adevărat viața veșnică (*I Ioan V, 20*)”². Realitatea Învierii Mântuitorului nostru este arătată în chip vădit de Sfânta Scriptură și teologia patristică, Sfântul Ignatie Teoforul, în primul secol al veacului înnoit, spunând că „El a pătimit toate acestea ca să ne mântuim. A pătimit cu adevărat și a înviat cu adevărat, nu cum spun unii necredincioși, că a pătimit în aparență, ei existând în aparență, și, precum gândesc, așa li se va și întâmpla, că sunt fantome și draci. Eu Îl știu în Trup și după Înviere și cred că este. Când a venit la Petru și la cei dimpreună cu el, le-a zis: «Luați, pipăiți-Mă și vedeți, că nu sunt demon fără de trup» (*Luca XXIV, 39*). Și îndată s-au atins de El și au crezut, unindu-se strâns și cu trupul și cu duhul Lui. De asta au disprețuit și moartea și au fost găsiți mai presus de moarte. După înviere a mâncat cu ei și a băut cu ei, ca unul în trup, deși duhovnicește era unit cu Tatăl”³. Învierea Domnului nu ține de credința noastră. Că vrem noi sau nu, Hristos Domnul a înviat, iar învierea Lui lucrează în lume spre a-i aduce pe toți la părtășia dragostei întru viața cea veșnică. Însă asumarea Învierii Domnului, părtășia noastră la Persoana înviată a Domnului nostru Iisus Hristos este un dat al credinței: „Tu, însă, nu crezi în învierea morților. Când va fi învierea morților, atunci vrând-nevrând vei crede; dar credința

---

² SFÂNTUL SIMEON NOUL TEOLOG, „Cateheza 13: Învierea tainică cu Hristos”, *Scrieri II. Cateheze*, Editura Deisis, Sibiu, 1999, pp. 172-173.

³ SFÂNTUL IGNATIE TEOFORUL, „Epistola către Smirneni”, II, 1, III, 1-3, în *Scrierile Părinților Apostolici*, col. PSB, vol. 1, traducere, introducere și indici Pr. Dumitru Fecioru, Ed. IBMBOR, București, 1979, pp. 219-220.

ta de atunci va fi socotită necredință, dacă nu crezi acum”⁴.

În Biserica Răsăriteană, Învierea Domnului nu este văzută și trăită doar ca o așteptare, ci ca o experiență, ca o trăire autentică și vie, care se fundamentează pe Crucea Domnului. Hristos Domnul prin moartea Sa pe Cruce a biruit moartea, iar prin Învierea Sa ne ridică pe noi din morți încă de pe acum. În felul acesta, omul dobândește puțința de a se afla întru viața veșnică, aflându-se în comuniune cu Hristos Cel înviat. Astfel, nu este suficientă credința în Învierea Domnului, ci trăirea în Învierea Sa: „Cei mai mulți oameni cred în Învierea lui Hristos, dar foarte puțini sunt cei ce o au și o văd în chip curat; cei ce n-au văzut-o însă nici nu se pot închina lui Iisus Hristos ca unui Sfânt și Domn, căci «nimeni, zice, nu poate să spună că Iisus este Domn decât numai în Duhul Sfânt» (I Corinteni XII, 3), și altundeva: „Duh este Dumnezeu și cei ce se închină Lui trebuie să I se închine în Duh și Adevăr” (Ioan IV, 24). Căci nici preasfântul cuvânt, pe care-l avem acum în fiecare zi în gură, nu spune: «Învierea lui Hristos crezând», ci: «Învierea lui Hristos văzând, să ne închinăm Domnului Iisus, Celui singur fără de păcat». Cum deci Duhul Sfânt ne îndeamnă să zicem acum: «Învierea lui Hristos văzând», ca unii ce am văzut-o, deși n-am văzut-o, de vreme ce Hristos a înviat odată pentru totdeauna acum o mie de ani, și nici atunci nu L-a văzut cineva înviind? Oare dumnezeiasca Scriptură vrea ca noi să mințim? Să nu fie! Dimpotrivă, ea ne îndeamnă mai degrabă să spunem adevărul:

---

⁴ TEOFIL AL ANTIOHIEI, „Trei cărți către Autolic”, I, VIII, în *Apologeți de limbă greacă*, col. PSB, vol. 2, traducere, introducere și note de Pr. Prof. Teodor Bodogae, Pr. Prof. Olimp Căciulă și Pr. Prof. Dumitru Fecioru, Ed. IBMBOR, București, 1980, p. 379.

și anume că în fiecare din noi, cei credincioși, are loc Învierea lui Hristos, și aceasta nu o dată, ci în fiecare clipă, atunci când, precum spuneam, Însuși Stăpânul Hristos învie întru noi, strălucind și fulgerând cu fulgerările nestricăciunii și Dumnezeirii”⁵. Trupul lui Hristos are înlăuntrul Său izvorul Luminii, luminând în chip duhovnicesc pe tot omul⁶ ce se deschide prin credință Învierii Sale, ajungând să trăiască Învierea Domnului ca prezență reală a Împărăției lui Dumnezeu în viața sa: „Părinte, voiesc ca, unde sunt Eu, să fie împreună cu Mine și aceia pe care Mi i-ai dat, ca să vadă slava Mea pe care Mi-ai dat-o, pentru că Tu M-ai iubit pe Mine mai înainte de întemeierea lumii” (Ioan XVII, 24).

Iubiți fii și fiice duhovnicești,

Postul care tocmai s-a încheiat a fost o perioadă unică în viața noastră și, în ciuda greutății și a suferinței prin care am trecut și încă trecem, a constituit pentru noi o șansă. O șansă de a ne interioriza în noi înșine, izolându-ne de lumea tulburătoare în care trăim, spre a-L găsi acolo pe Hristos Cel Înviat, conducându-ne pe fiecare, prin Învierea Lui, la Învierea noastră. Trăim vremuri de grea încercare, când greutatea suferinței, a bolii și a temerii, apasă tot mai mult nu doar asupra noastră, ci asupra întregii lumi, din cauza epidemiei, care, în ciuda izolării la care ne obligă, ar fi trebuit să ne deschidă tot mai mult către Dumnezeu, după cuvântul Său încurajator din

---

⁵ SFÂNTUL SIMEON NOUL TEOLOG, „Cateheza 13: Învierea tainică cu Hristos”, pp. 173-174.

⁶ SFÂNTUL GRIGORIE PALAMA, „Omilia 17: La Evanghelia Duminicii celei noi, despre taina Sâmbetei și a Duminicii”, 20, în *Omilii*, vol. I, traducere din limba greacă de Dr. Constantin Daniel, revăzută de Laura Pătrașcu, Editura Anastasia, București, 2004, p. 222.

Sfânta Scriptură: „În lume necazuri veți avea; dar îndrăzniți. Eu am biruit lumea” (*Ioan XVI, 33*).

În aceste clipe de grea încercare nu trebuie să deznădăjduim ci să ne încredem în Dumnezeu, așa cum Însuși El i-a zis profetului Isaia: „Nu te teme căci Eu sunt cu tine, nu privi cu îngrijorare, căci Eu sunt Dumnezeul tău. Eu îți dau tărie și te ocrotesc și dreapta Mea cea tare te va sprijini” (*Isaia LXI, 10*). Poate nu întâmplător a îngăduit Dumnezeu chiar acum în perioada Postului Mare această molimă asupra noastră, ci, din iubirea Sa de oameni, în chip pedagogic, ne-a făcut să ne retragem din vârtoarea acestei lumi în casele noastre și acolo, împreună, să ne deschidem tot mai mult prin rugăciune către El, găsind doar în Acesta scăparea noastră, așa cum mărturisim în rugăciunea Sfântului Ioanichie cel Mare: „Nădejdea mea este Tatăl, scăparea mea este Fiul, acoperământul meu este Duhul Sfânt”. Dacă din cauza acestei molime suntem acum izolați de semenii noștri în case, atunci să facem din însingurarea noastră prilej de apropiere, de comuniune tot mai intensă cu Dumnezeu, spre a ne apropia tot mai deplin de învierea noastră prin Învierea Lui. Dumnezeu, nu de puține ori în cursul istoriei neamului omenesc, a îngăduit anumite molime, anumite încercări prin care să trecem spre a înțelege că autonomizarea ființei umane, îndepărtarea omului de Dumnezeu, îi aduce acestuia multă suferință.

Sfânta Scriptură învață că Dumnezeu îl ceartă pe cel care îl iubește și „Domnul ceartă pe cel pe care-l iubește și ca un părinte pedepsește pe feciorul care îi este drag” (*Proverbe III, 12*), așa cum ne întărește și Sfântul Apostol Pavel: „Fiul meu, nu disprețui certarea Domnului, nici nu te descuraja, când

ești muștrat de El. Căci pe cine îl iubește Domnul îl ceartă, și biciuiește pe tot fiul pe care îl primește. Răbdați spre înțelepțire, Dumnezeu se poartă cu voi ca față de fii. Căci care este fiul pe care tatăl său nu-l pedepsește?” (*Evrei XII, 5-7*).

Îngăduința durerii, a suferinței, a bolii, este pedagogia lui Dumnezeu spre a ne călăuzi către Raiul pierdut, fiind prin acestea îndemnați la rugăciune, priveghere și dragoste față de semenii noștri, „bine știind că suferința aduce răbdare, și răbdarea încercare, și încercarea nădejde, iar nădejdea nu se rușinează pentru că iubirea lui Dumnezeu s-a vărsat în inimile noastre, prin Duhul Sfânt, Cel dăruit nouă” (*Romani V, 3*). În ceea ce privește moartea unora dintre noi, trebuie să avem în vedere în primul rând cuvintele Apostolului care zice: „Fraților, despre cei ce au adormit, nu voim să fiți în neștiință, ca să nu vă întristați, ca ceilalți, care nu au nădejde, pentru că de credem că Iisus a murit și a înviat, tot așa (credem) că Dumnezeu, pe cei adormiți întru Iisus, îi va aduce împreună cu El” (*I Tesaloniceni IV, 13-14*). Și pe drept cuvânt, așa cum aflăm în scrierile patristice: „Pentru că aceia care credem în Învierea lui Hristos credem și în învierea noastră, a celor pentru care El a murit și a înviat. Deci, unde este învierea morților, acolo lipsește durerea morții, lipsește și nerăbdarea durerii. De ce să fii îndurerat dacă nu crezi că ai pierit? De ce să suporti cu nerăbdare că s-a dus pentru un timp cel despre care crezi că se va întoarce? Ceea ce socoți moarte este plecare. Nu este de plâns cel care pleacă înainte, ci de regretat că lipsește. Și trebuie stăpânit și acest regret. De ce să-ți pierzi cumpătul că a plecat cel pe care în curând îl vei urma? De altfel, nerăbdarea în cazuri de acest fel este și o rea prevestire pentru speranța noastră și o îndepărtare de la linia dreaptă a credinței.

Îl rănim pe Hristos când nu primim cu liniște sufletească pe toți cei chemați de El ca și cum ar fi de compătimit. «Doresc — zice Apostolul — să fiu primit înapoi și să fiu cu Domnul» (*Filipeni I, 23*). Iată ce dorință frumoasă exprimă! Deci, noi înșine nu voim să urmăm dorința creștinilor, dacă suntem îndurerați și fără răbdare că alții au urmat-o”⁷.

Preacuvioși și preacucernici părinți, dreptslăvitori creștini,

Poate că toți am simțit acut, în aceste zile, apăsarea izolării în case prin neputința de a participa fizic la sfintele slujbe ale Bisericii și se simte mai ales în această perioadă când ele au o frumusețe și un parfum aparte, ce ne deschid tot mai mult către Învierea din morți a Mântuitorului ca înviere a noastră, în planul personal al fiecăruia. Dar, dacă suntem împiedicați pentru o anumită perioadă de timp pentru a participa la slujbe alături de frații noștri, să reținem că doar boala, urmare a păcatelor noastre, ne face să rămânem îndepărtați fizic de acestea, numai pentru o perioadă scurtă, nădăjduim.

Casa noastră, prin rugăciunile pe care le aducem în ea împreună cu toți ai familiei noastre să devină cu adevărat o mică biserică – ἐκκλησία μικρά, după expresia Sfântului Ioan Gură de Aur, învățând să trăim pururea și oriunde în iubirea lui Hristos și a Bisericii – ca Trup al lui Hristos extins în credincioși – adică iubirea comuniunii Sfintei Treimi împărtășită oamenilor. Chiar Sfântul Apostol Pavel amintește romanilor de Biserica de

---

⁷ TERTULIAN, „Despre răbdare”, IX, în *Apologeți de limbă latină*, col. PSB, vol. 3, traducere de Prof. Nicolae Chițescu, Eliodor Constantinescu, Paul Papadopol și David Popescu, introducere, note și indici de Prof. Nicolae Chițescu, Editura IBMBOR, București, 1981, p. 191.

acasă: „Și Biserica din casa lor - κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίαν” (Romani XVI, 5), fiind datori, nu doar acum în vremuri grele, ci întotdeauna să Îl avem în casa noastră pe Hristos Domnul Cel înviat din morți, nu doar ca pe un oaspete, ci ca un împreună locuitor cu noi, așa cum Domnul ne învață: „Acolo unde sunt doi sau trei, adunați în numele Meu, acolo sunt și Eu în mijlocul lor” (Ioan XVIII, 20).

Din păcate, prea mulți dintre noi prețuim un lucru abia după ce nu îl mai avem. Acum, când nu mai putem ajunge fizic la biserică spre a ne ruga, să conștientizăm ce dar mare avem în Biserică și să ne rugăm Domnului Cel înviat din morți să îngăduie să ne putem reîntoarce sănătoși cât mai repede în Casa Sa, căci: „mai bună este o zi în curțile Tale decât mii. Ales-am a fi lepădat în casa lui Dumnezeu, mai bine, decât a locui în locașurile păcătoșilor” (Psalmi LXXXIII, 11).

Sunteți despărțiți însă doar fizic de biserică, căci preoții vă pomenesc la fiecare slujbă pe fiecare dintre frățiile voastre, care ați cerut acest lucru, ei slujind în această perioadă nu doar Sfânta Liturghie, ci toate slujbele Bisericii noastre, făcând rugăciuni speciale, după cum bine știți, ca Dumnezeu să îndepărteze această ispită de la noi.

Însă este vremea să îndesim tot mai mult rugăciunea fiecare în casele noastre! Să ne rugăm cu mai multă osârdie Maicii Domnului, mama fiecăruia dintre noi, ca una care este preacinstită de către credincioșii Bisericii noastre, mai ales din Eparhia Râmnicului, aici unde sunt atâtea icoane făcătoare de minuni ale acesteia. Să ne rugăm mai stăruitor ocrotitorilor Arhiepiscopiei noastre, Sfântului Ierarh Nifon, Patriarhul Constantinopolului, întemeietorul eparhiei, Sfântului Ierarh

Calinic, marele făcător de minuni, care nu o dată a salvat episcopia noastră, Sfântului Cuvios Grigorie Decapolitul, ale cărui moaște aduc atâtea vindecări și daruri duhovnicești binecredincioșilor creștini, Sfântului Voievod Constantin Brâncoveanu și Sfinților Cuvioși Antonie de la Iezer, Neofit și Meletie de la Stânișoara și Daniil și Misail de la Turnu, sihaștrii cei cu mare trecere înaintea lui Dumnezeu!

În aceste vremuri grele pentru noi toți, vă transmit părinteasca mea binecuvântare, asigurându-vă că vă pomenesc atât la slujbele bisericii, cât și la rugăciunea personală, pe fiecare dintre voi, credincioși și clerici ai Arhiepiscopiei Râmnicului.

Ne rugăm ca Sfânta Sărbătoare a Învierii Domnului nostru Iisus Hristos să aducă în sufletele noastre, ale tuturor, bucuria și Lumina cea neînserată, dăruindu-vă pace și sănătate, și revărsând milostivirea Sa peste toți, spre deplina împărtășire din iubirea Sa cea veșnică, reintrând pentru veșnicie în Împărăția Sa cea cerească.

Hristos a înviat!

Al vostru al tuturor, de tot binele voitor și către Hristos
Domnul, Cel Înviat din morți, rugător,

† **VARSANUFIE**
Arhiepiscopul Râmnicului

Notă: Preacucernicii și Preacuvioșii Părinți din Arhiepiscopia
Râmnicului vor citi această PASTORALĂ în bisericile
parohiale sau mănăstirești la Sfânta Liturghie a Învierii
Domnului, iar la filiale a doua zi.

© Editura *Praxis* a Arhiepiscopiei Râmnicului
Str. Arhiepiscopiei, nr. 1, Râmnicu-Vâlcea

editurapraxis@gmail.com
